

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสาธารณสุขในประเทศไทยได้มีมานานแล้ว แต่ว่าเป็นการกระทำของเอกชนหรือคนหนุ่มน้อย ไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือของประเทศโดยทั่วไป และเป็นการทำเพื่อบำบัดหรือระงับโรคมากกว่า เป็นการป้องกันอย่างในปัจจุบัน จากหลักฐานในอดีตพบว่า การสาธารณสุขของประเทศไทยได้เริ่มวางพื้นฐานความหลักสากลอย่างมีระบบ เพื่อเกิดประโยชน์โดยทั่วไปเมื่อประมาณหลายสิบปีที่ผ่านมา โดยพระราชดำริของสมเด็จพระราชบิดากรมหลวงสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันของประเทศไทย และต่อมาวิวัฒนาการทางด้านสาธารณสุขจึงได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ความสภาพของสังคม สภาพทางเศรษฐกิจ และความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ รวมถึงสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อีกด้วย

สมเด็จพระราชบิดาได้ทรงจัดตั้งแผนกสุขภาพโรงเรียนขึ้น ในความควบคุมดูแลของกระทรวงธรรมการ เมื่อปีพ.ศ. 2468 (กองอนามัยโรงเรียน 2485-2510 : 272) ด้วยทรงเห็นว่า การจัดสุขภาพโดยทั่วไปเท่าที่ปฏิบัติอยู่นั้นไม่ได้ผลสมกับทุนหรือแรงที่ได้ลงทุนไป ด้วยเหตุว่าพลเมืองส่วนมากได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องนี้ไม่เพียงพอกับการเปลี่ยนแปลงตามกาลสมัย ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพของประชาชนไม่มีกฎหมายควบคุมหรือให้อำนาจไว้แต่แรก จะหวังแต่ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขคอยประกาศแนะนำประชาชนซึ่งส่วนมากยังไม่เคยได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักสุขภาพและการสุขภาพย่อมไม่ได้ผลสมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย พระองค์จึงจำเป็นต้องจัดตั้งแผนกสุขภาพโรงเรียนขึ้น ให้ดำเนินกิจการอนามัยของนักเรียนโดยมีหน้าที่เผยแพร่ความรู้ทางด้านสาธารณสุขให้แก่ นักเรียน เป็นอันดับแรก

จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานทางด้านสาธารณสุขนั้น หากต้องการผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ในการปฏิบัติ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ดังนั้นหากประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการอนามัยโรงเรียนมาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจะทำให้รู้เรื่องสาธารณสุขตั้งแต่ต้น อันจะเป็นแนวทางที่ถูกต้องในการสร้างเยาวชนที่เจริญเติบโตขึ้นมาที่มีความรู้ทางด้านสาธารณสุข และสามารถ เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เป็นอย่างดี

ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะได้บรรจุหลักสูตรวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2438 (สุชาติ โสมประยูร 2525 : 57) โดยกำหนดให้อ่านหนังสือ "วิชาน่ารู้ เรื่องร่างกายของเรา" เพื่อจะได้ทราบเรื่องสุขภาพของร่างกาย เรื่อยมาจนถึงการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนในปัจจุบันก็ตาม ก็ยังไม่สามารถจะช่วยแก้ปัญหาทางด้านสาธารณสุขได้มากนัก รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้จึงได้พยายามแก้ไขโดยได้ดำเนินการมีสุขภาพดีถ้วนหน้า มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 (วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล 2527 : 14) อันเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญอันหนึ่งด้วย

หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยได้มีการปรับปรุงและแก้ไขกันหลายครั้ง จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2523 กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มพิจารณาจัดหลักสูตรวิชาการสาธารณสุขเพิ่มขึ้นในระดับชั้นมัธยมปลาย ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรวิชาสาธารณสุข (จิตรรา ทองเกิด 2528 : 17) โดยได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายและหลายหน่วยงาน เรียกชื่อว่าหลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพสาขาการสาธารณสุข โดยจัดให้วิชานี้เป็นวิชาเลือกในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับพุทธศักราช 2524 เป็นวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพซึ่งต้องเลือกเรียนจำนวน 12 หน่วยการเรียน จาก 7 สาขาวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพซึ่งนักเรียนจะต้องเลือกสาขาใดสาขาหนึ่งตามเงื่อนไขของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยการเปิดสอนวิชาอาชีพสาขาการสาธารณสุขนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ให้มีความรู้และทักษะ เพียงพอที่จะช่วย เกลือดูแลสุขภาพของประชาชนได้ในระดับงานสาธารณสุขมูลฐาน

2. ให้มีความรู้และทักษะที่จะ เป็นพื้นฐานในการศึกษาค่อ

3. ให้มีความรู้สึกรับผิดชอบค่อปัญหาสาธารณสุขของชุมชน

เนื่องจากหลักสูตรพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาการสาธารณสุข เป็นหลักสูตรที่เพิ่งมีการประกาศใช้ในปีการศึกษา 2528 นี้ และมีโรงเรียนเพียง 27 โรงเรียนเท่านั้นที่พร้อมและสามารถ เปิดทำการสอน ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและในส่วนภูมิภาค เพื่อให้การใช้หลักสูตรได้บรรลุเป้าหมายกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีค่อหลักสูตร (กรมวิชาการ 2528 : 8-10) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้เรียนบ้างว่านักเรียนที่ได้เลือกเรียนวิชาสาธารณสุขนี้มีความคิดเห็นอย่างไรค่อหลักสูตร เพื่อจะได้นำผลวิจัยมา เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นค่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตรพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาการสาธารณสุข
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตรพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาการสาธารณสุข ระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2528 เกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตรพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาการสาธารณสุข จากการออกแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมุ่งศึกษาในด้านจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรเท่านั้น

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประจำปี การศึกษา 2528 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2528 ที่ เลือกรเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาการสาธารณสุข

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักเรียนที่เป็นประชากรทุกคนที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ สามารถแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญของวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตรพื้นฐานวิชาอาชีพ สาขาการ สาธารณสุขได้ และตั้งใจตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจโดยปราศจากอคติใด ๆ

คำจำกัดความในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือการลงความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่ และในที่นี้คือความคิดหรือความ เชื่อในการตัดสินใจตอบ แบบสอบถามของผู้ตอบ แบบสอบถาม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงที่กำลัง เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2528 ที่เลือกรเรียนวิชา สาธารณสุข เป็นวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ

หลักสูตรพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาการสาธารณสุข หมายถึง พื้นฐานวิชาอาชีพใน โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ที่กระทรวงศึกษาธิการ เห็น สมควรให้เพิ่มเติมวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพในโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ให้เลือกรเรียนอีก 1 สาขาวิชา จากเดิม 6 สาขาวิชา คือ วิชาสาธารณสุข จำนวน 12 หน่วยการเรียน ใช้เวลาเรียน 480 คาบ ประกอบด้วย 8 รายวิชา ดังนี้

สธ 011 การดูแลสุขภาพของเด็กรวัยทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี

สธ 012 การดูแลสุขภาพของเด็กรวัยก่อนเรียน

สธ 013 การดูแลสุขภาพของเด็กรวัยเรียน

สธ 014 การดูแลสุขภาพของเด็กรวัยรุ่นตอนต้น

ศธ 015 การดูแลสุขภาพของเด็กวัยรุ่นตอนปลาย

ศธ 016 การดูแลสุขภาพของบุคคลวัยผู้ใหญ่

ศธ 017 การดูแลสุขภาพของบุคคลวัยกลางคน

ศธ 018 การดูแลสุขภาพของบุคคลวัยสูงอายุ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา ซึ่งเปิดสอนถึงระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดทำการสอนหลักสูตร
พื้นฐานวิชาอาชีพสาขาการสาธารณสุข

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย